



# МУЗЕЙ ІСТОРІЇ НТУ «ХПІ»

## MUSEUM OF NTU «KhPI» HISTORY

**С**правжнім осередком вдячної пам'яті, патріотичного виховання, навчання на кращих традиціях вітчизняної вищої технічної школи є Музей історії Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», заснований у 1972 р. Це один із перших музеїв ВНЗ м. Харкова.

Першим директором музею була Л. І. Змієва. Завдяки її наполегливій, копіткій роботі були зібрані перші експонати, які і зараз розташовані у музеї. Подальший розвиток музею завдячує творчій, самовідданій праці наступного директора В. В. Акімової — досвідченого музейника, учасниці Другої світової війни, яка майже 30 років працювала директором.

Експозиція музею відображає шлях розвитку найстарішого технічного ВНЗ України.

Головним завданням працівників музею є пошук, вивчення, збереження і популяризація історії університету в контексті розвитку держави. Багата колекція музею, його експозиції, що постійно змінюються, вражають палітрою документів, відомостей, речових експонатів, світлин та цілих фотоальбомів, у яких — життя і діяльність поколінь університету.

У музеї експонуються матеріали про історію і розвиток наукових шкіл університету, комплекси матеріалів про видатних вчених — засновників наукових шкіл, серед яких професори П. М. Мухачов, В. Т. Цветков, Л. С. Палатник, С. М. Фертик; відомості про заслужених

**Т**he true center of the grateful memory, patriotic education, training in the best traditions of the national higher technical schools is the Museum of History of National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», founded in 1972. It was one of the first university museums of Kharkiv.

The first Director of the museum was L. I. Zmiyova. Through her hard, painstaking work, the first artifacts were collected, they are still exhibited in the museum. Further development of the museum owes creative, dedicated work to next Director V. V. Akimova, experienced museum head, a participant of World War II which was a Director for almost 30 years.

The museum exposition reflects the way of development of the oldest technical university in Ukraine.

The main task of the museum staff is to search, study, preserve and promote the history of the university in the context of the state development. A rich collection of the museum, its exposition, which is constantly changing, impresses with the palette of documents, information, physical exhibits, photos and entire albums, where the life and work of the university generations are shown.

The museum exhibits materials on the history and development of scientific schools of the university, complexes of materials on outstanding scientists — scientific school founders, including Professors P. M. Mukhachov, V. T. Tsvetkov, L. S. Palatnik, S. M. Fertyk; information on honored



*В. В. Щербицький у музеї, 1985 р.*

*V. V. Shcherbitskyi at the Museum, 1985*

діячів науки і техніки України, лауреатів Державних премій; матеріали ректорів ХПІ.

В експозиції представлені матеріали студентів — переможців міжнародних олімпіад, а також видатних спортсменів — чемпіонів Олімпійських ігор, переможців чемпіонатів світу, України.

Фонди музею налічують більш як 14 тисяч експонатів, із яких понад сім тисяч одиниць є оригінальними. Серед них унікальні документи, світлини, прилади кінця XIX ст. Постійно поповнюється база даних видатних випускників НТУ «ХПІ», яка налічує більше ніж 1500 прізвищ.

Для всіх студентів-першокурсників університету в музеї проводяться екскурсії, які є складовою частиною дисциплін «Історія науки і техніки», «Вступ до спеціальності». Наочне відображення історії університету, використання під час екскурсій документальної хроніки, наведення життєвих прикладів сприяють не тільки підвищенню освітнього рівня студентів, а й вихованню справжніх патріотів рідного ВНЗ та України. Традиційно в музеї проводяться зустрічі з ветеранами, вченими, видатними випускниками. Щороку музей відвідує близько п'яти тисяч студентів та гостей університету, серед яких іноземні делегації багатьох країн.

Джерельною базою музею користуються студенти, аспіранти та викладачі. За результатами дослідницької роботи працівників музею до 125-річчя університету видано книгу «Еліта держави — видатні випускники НТУ «ХПІ»».

Розділом музею під відкритим небом є галерея меморіальних дошок (близько 50) на фасадах навчальних корпусів, встановлених на честь видатних вчених — В. Л. Кирпичова, Л. Д. Ландау, Г. Ф. Проскури, а також видатних випускників — Г. М. Хоткевича, О. Г. Івченка, М. Й. Гуревича та ін.

Музей є членом Асоціації співробітників музеїв вищих навчальних закладів Харкова, Всеукраїнської асоціації музеїв технічного профілю.

Робота музею та його керівника Г. В. Бистріченко неодноразово була відзначена дипломами та грамотами. Згідно з рішенням МОН України, музею присвоєно почесне звання «Зразковий музей».

workers of science and technology of Ukraine, Laureates of state awards and materials of KhPI Rectors.

The exhibition includes materials of students who won international competitions, and outstanding athletes — Olympic champions, winners of world championships and those of Ukraine.

The museum funds comprise more than 14 thousand exhibits, over than seven thousand are original items, including unique documents, photos, devices of the late nineteenth century. The database of outstanding graduates of NTU «KhPI» is regularly updated, it includes more than 1,500 names.

For all first-year students the museum provides guided tours, which are part of the course «History of Science and Technology» and «Introduction to Specialty». Visual display of the history of the university, use of documentary chronicles during the tour, examples taken from life promotes both improvements of the educational level of students, and nurturing true patriots of alma mater and Ukraine in general. Traditionally, the museum arranges meetings with veterans, scientists and outstanding graduates. Each year the museum is visited by about five thousand students and university guests, including foreign delegations from many countries.

The source base of the museum is represented by students, post-graduates and lecturers. The results of the research conducted by the staff of the museum for the 125th anniversary of the university allowed to publish the book «Elite of the State — Outstanding Graduates of NTU «KhPI»».

The open-air museum includes a gallery of memorial boards (about 50) on the facades of the educational buildings, established in honor of outstanding scientists V. L. Kyrpychov, L. L. Landau, G. F. Proskura and outstanding graduates G. M. Khotkevych, O. G. Ivchenko, M. J. Gurevych and others.

The museum is a member of the Association for Staff of Museums at Higher Educational Institutions in Kharkiv, Ukrainian Association of Technical Museums.

The work of the museum and its leader G. V. Bystrichenko was repeatedly awarded with diplomas and certificates. According to the Decision of the MES of Ukraine, the museum was given the honorary title of «Exemplary Museum».



*Перший космонавт незалежної України, Герой України Л. К. Каденюк у Музеї історії НТУ «ХПІ», 19 квітня 2016 р.*

*The first cosmonaut of independent Ukraine, Hero of Ukraine L. K. Kadenyuk in the Museum of History of NTU «KhPI», April, 19, 2016*